

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

De potestate Vicarij Episcopi in beneficiorum collatione. punct. 30

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

15 Tertia difficultas est de beneficiis resignatis ad collationem Episcopi pertinentibus, an hæc capitulum sede vacante providere possit? Et ratio difficultatis est; quia hæc provisio videtur necessaria admissa resignatione, & ad illam faciendam ordinarius compelli potest. Dicendum tamen est beneficia sic resignata nequaquam capitulum providere posse, quia ei interdictum est conferre beneficia ad liberam Episcopi provisionem pertinentia, qualia hæc sunt, & notavit Azor. *supra*. Et ad rationem dabitur nego provisionem esse necessariam, facta resignatione libera. Neque enim magis necessaria est huius beneficii provisio, quam si vacaret beneficium morte beneficiati. Neque ordinarius ex tali resignatione ardeatur beneficium resignatum alicui in particulari conferre, sed liberè, cui maluerit conferre potest. Verum etiã hoc ita fit, capitulum sede vacante admittere resignationes liberas beneficiorum potest, sicut potest Episcopus. Quia succedit Episcopo in iis, quæ ad iurisdictionem Episcopalem pertinent, & ad rectam Episcopatus administrationem, exceptis casibus à iure expressis, ut dictum est. At resignationum admissio non est in iure excepta. Ergo in illarum admissione succedit capitulum: sic Abbas in *cap. cum olim. de maior. & obedient. & ibi. Fein. num. 4. Patin. de pos. st. c. 2. part. 2. n. 11. & 15. Azor. 2. part. lib. 3. c. 3. 7. 5. & lib. 7. c. 19. 2. 7. Garc. 11. p. de benef. c. 3. n. 2. 56 & seqq.*

16 Quod si virgas beneficiorum resignationes admittere ille superior potest, qui potest beneficia conferre, & collata removere. Gloss. in *elem. unica. de renunti. Flamin. Paris. lib. 7. de resignat. quæst. 10 & quæst. 15. & 16. Garc. 11. part. de benef. capit. 3. numer. 251. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 7. cap. 19. quæst. 7. & alij apud ipsos. Cum ergo capitulum potestatem non habeat hæc beneficia resignata conferendi, sic neque habere potestatem admittendi resignationes. Resignatio namque ad collationem ordinatur. Responderi facile potest, negando superiorem, qui admittit resignationes potest, debere esse necessarium, qui beneficia illa potest conferre: sæpe enim ad inferiorem Episcopo beneficii resignati collatio pertinet, & non ad Episcopum, cum tamen ad Episcopum pertineat resignationem admittere, & non ad collatorem, ut bene notavit Azor. 2. part. instit. moral. lib. 7. cap. 19. quæst. 7. sine. Item sæpe ad ordinarium resignationes beneficiorum referuntur sunt, cum tamen illa beneficia conferre nullatenus possit, ut multis allegatis resoluit Flamin. lib. 1. de resignat. quæst. 14. numer. 6. Barbosa 3. part. de potest. Episc. alleg. 69. à num. 22 & seqq. Quare ille superior potestatem habebit admittendi resignationes, qui alias potestatem habet instituendi, & destruendi, neque aliud dicunt doctores relati. Cum ergo capitulum sede vacante hanc potestatem habeat, efficitur resignationes liberas admittere posse.*

17 Quarta difficultas est de beneficiis permutatis, an hæc conferri à capitulo sede vacante possint? Videtur affirmatiuè respondendum: quia permutantes compellere possunt superiorem admittentem permutationem, ut sibi beneficia permutata conferat; quia sub illo onere permutatio facta est. Cum ergo capitulum potestatem habeat collationes necessarias peragendi. *argum. cap. cum olim. de maior. & obedientia. & cap. 1. de institutione. in 6. poterit hæc beneficia permutata compertutanti- bus conferre. Quod vero ordinarius possit hanc permutationem admittere, tradit Patin. de potest. capit. part. 2. q. 3. n. 19. Rebuff. praxi. titulo de enolus. n. 95. Zetola in praxi. 2. part. verbo capitulum. § 7. Et probatur, quia potest resignationem simplicium admittere, ergo permutationem, quæ minus est. Tum quia admissio permutatis actus est iurisdictionis Episcopalis ad rectam diocesis administrationem pertinet. Transit ergo in capitulum, cum non inveniatur in iure excepta. Tum quia ex admissione permutatis non inferitur obligatio esse superiorem admittentem permutationem illa beneficia conferre, si quidem beneficiorum referuntur permutationem admittere ordinarius potest, ut tradit Flamin. multis relatis lib. 1. de resignat. q. 16. in princip. Barbosa alleg. 69. n. 25. Ergo poterit capitulum hanc permutationem admittere, tamen si beneficia conferre non possit, & ita docet, relato Imola, Gloss. in *elem. 1. de rerum permutat. Gregor. Lopez leg. 2. tit. 6. part. 5. num. 6. Petr. de Perusio tractat. de permutat. benef. 2. part. quæst. 5. num. 23. & 24. alijs 41. Zechus de benef. & pension. cap. 10. num. 2. Azor. 2. part. instit. moral. lib. 3. cap. 38. quæst. 4. Subdant vero hi doctores expectandum esse Episcopum, qui beneficia conferre possit. Quod si noluerit, posse permutantes ad propria beneficia redire.**

18 Ceterum verius existimo, non posse capitulum resignationes ex causa permutatis admittere, tradit Garcia alios referens. 11. part. cap. 4. num. 75. Ratio ea est, quia hæc permutatio- nes admittere necessario debet, qui habeat potestatem beneficia permutata conferendi, si quidem vniuersique permutans hac intentione, & conditione proprium beneficium resignat, ut loco illius beneficium alterius sibi conferatur. Ergo admittens per- mutationem necessario habere debet potestatem beneficia conferendi. Cum ergo capitulo interdicta sit collatio beneficiorum ad ordinarium liberè spectantium, & hæc permutatis admissio interdicta erit. Ex quo constat, nequaquam posse capitulum

sede vacante, neque Episcopum resignationes ex causa permutatis admittere de beneficiis referunt, quia neque illa conferre, & tradit Puteus *de off. 262. lib. 2. Mancica de sa. 154. & num. 1. & 2. & 3. & 4. & 5. & 6. & 7. & 8. & 9. & 10. & 11. & 12. & 13. & 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100.*

19 Neque obstant *num. procedenti* adducta. Concedo namque permutantes compellere posse superiorem permutationem admittentem, ut illam perficiat, beneficiaque permutata conferat, & sic facta permutatis admissione collationem esse necessariam. Nego tamen inde inferri posse capitulum, & beneficiorum permutatis admittere, & beneficia permutata conferre; quia necessitas huius collationis non aliunde, quam ex libera permutatis admittente provenit. Cum ergo dicatur capitulum conferre posse beneficia, quæ sunt necessaræ collationis Episcopi, intelligendum est, quando sunt necessaria necessitate absoluta, & ab alijs ipsi Episcopo imposita. Secus vero quando sunt necessaria ex suppositione; necessitate inquam, quam ipse Episcopus sibi imponit liberè admittens permutationem. Cum vero virges admittit permutationem, esse actum iurisdictionis Episcopalis, que in capitulo transit. Respondendo, esse quidem actum iurisdictionis Episcopalis, sed capitulo interdictum; cum capitulo interdicta sit beneficiorum collatio, quam secum permutatio necessario inuoluit.

20 A supradicta doctrina excipit Garcia 11. part. de benef. cap. 4. num. 81. permutationem illam beneficiorum, quæ vincitur Episcopo admissa est, neque ad effectum sui perducta: hæc enim permutatio esse posse capitulum perficere, & beneficia sic permutata conferre docet, ea motus ratione, quia permutatis admissio iam præcessit, & solum perfectio illius desinitur: at hæc postea admissio debita est permutatis. Ergo potest capitulum illam expedire, & beneficia compertutanti- bus conferre, cum succedat in iis, que sunt iurisdictionis necessaræ. Verum hæc exceptio mihi non probatur: quia firmam doctrinam destruit, ideo namque interdicta est capitulo permutatis beneficiorum admissio; quia beneficiorum collatio illi interdicta est. Ergo admissio permutatis non releuat collationis interdictum. Præter hæc collatio libera, & voluntaria est, cum eius necessitas orta non sit ab aliquo distincto à collatore, non igitur capitulum in ea succedit. Adde vi huiusmodi eorum coniungere posse, cum admittens permutationem, eo ipso collationem beneficii præster, & eodem contextu admittatur vniuersique renouatio, & præter fiat vniuersique collatio, ut alijs relatis docuit ipse Garcia 11. part. c. 8. n. 104.

21 Quinta difficultas est de beneficiis commendatis, an capitulum sede vacante ea commendare possit? Sub distinctione respondeo, si de propria commendatione loquamur, nequaquam id fieri potest, quia commendatio beneficiorum collationi æquivaleret, quæ est capitulo interdicta. Adde omnem commendationem, parochialium à Tridentin. esse Episcopis, & à fortiori capitulis interdictam: sed loco commendationis vicarij designari succedit. Trident. sess. 24. cap. 18. & diximus *disput. 1. punct. 8.* Verum si de commendatione ad tempus, seu vicarij sermo sit, bene potest capitulum beneficia commendare, seu in eis vicarios constituere. Sic Panormit. in *cap. cum olim. de maior. & obedient. Rebuff. in praxi. benef. tit. de decolus. 277. Azor. alijs relatis 3. part. lib. 3. c. 38. 3. 8. & colligitur ex dicto loco Trident. sess. 24. c. 18. Quia hæc vicarij designatio ad rectam diocesis administrationem pertinet. Tempus autem, quo hæc commenda, seu vicaria durare potest, est dum beneficium à legitimo collatore non prouideretur, quia aliud necessarium non est. Azor. & Rebuff. *supra*.*

PUNCTVM XXX.

De potestate vicarij Episcopi in beneficiorum collatione.

- 1 Triplex vicarius Episcopi distinguitur.
- 2 Vicarius tam foraneus, quam generalis potestatem non habet beneficia conferendi.
- 3 Excipit nisi habeat speciale mandatum.
- 4 Ex hoc generali mandato quid posse vicarius.
- 5 Concedi potest vicario generali potestas beneficia conferendi, sed an foraneis concedi possit examinatur.
- 6 Vicario in spiritualibus tantum constituto hac potestas committi potest, tamen si plures esse vicarios generalium in spiritualibus, & temporalibus.
- 7 Qua sit forma constitutionis vicarij, & an laicè interpretanda sit.
- 8 Censeturne hac potestas concessa per clausulam generalem, qua tuo vicario concederes liberam, vel plenam potestatem omnia administrandi? Affirmant plures, sed negatiuus pars est probabilior.
- 9 Quid si vicarium constitueris cum clausula, ut omnia locui facere possit, excepta presentatione beneficiorum, vel illorum unione, aut suppressione, an possit beneficia conferre? Negatiua pars tenenda est.

etiam vicario in spiritualibus generali, & ex cap. cum nullus §. Episcopus de temporib. ordinat. in 6. ibi: ipsius in spiritualibus vicarius generalis, & tradunt Iacob. Sbrocius de vicario Episcopi lib. 1. q. 2. §. 4. Thom. Sanch. lib. 3. de matr. d. §. 29. n. 11. Garc. & Barb. supra. Neque obstat vicarium pro spiritualibus, & temporalibus constitutum generaliter esse quominus constitutus pro spiritualibus, vel temporalibus tantum generalis nuncupetur. est enim generalis, quia est pro tota diocesi, & comparatione vnius generis vniuersalis caularum.

7. Formam autem, qua hæc potestas conceditur, & qua vicarij generales constituuntur, tradunt Azor. 2. p. inst. mor. lib. 3. c. 46. q. 1. Iacob. Sbrocius de potest. vicar. lib. 1. q. 70. Aug. Barb. 3. p. de potest. Episcopi alleg. 54. n. 56. & alij. Ra vero debet late quantum fieri potest explicari; quia est fauor, & beneficium cedens solum in detrimentum concedentis. Ex quo fit, si in forma dicatur, vt possit vicarius omnia beneficia, quæ ad Episcopum pertinent, conferre, poterit beneficia curam animatum habentia, & dignitates Ecclesiarum cathedralium prouidere, sic Azor. 1. part. inst. mor. lib. 3. cap. 44. quæst. 7. §. 8. August. Barbosa 3. part. de potest. Episcopi alleg. 54. numer. 63. Tum quia sub nomine beneficij in materia fauorabili hæc omnia continentur, vt tradit Gloss. in cap. 1. de Reg. iuris. in 6. Tum quia procurator datus ad præstandum consensum in beneficio collato, potest præstare consensum in dignitate, vt relato Felino in cap. postulasi. de rescriptis. tradit Azor. dicta 2. part. lib. 3. cap. 44. quæst. 7. Ad beneficia vero post commissionem erecta, & instituta existimat Azor. & Barbosa nequam extendi; colliguntque ex element. literas. de rescriptis. ibi. literas nostras super conferendo tibi beneficio vacaturo directas ad beneficium post datam ipsarum creatum statuimus non extendi. Sed contrarium credo probabilius ob rationem nuper dictam. Quia hæc potestas cum non sit odiosa, vel pœnalis, late est interpretanda. Ergo comprehendere debet tam beneficia erecta, quam erigenda. Neque elem. literas, contradicit; quia illud mandatum, vt potest certæ personæ de certo beneficio concessum, strictè est interpretandum, quia ambigiosum est; ac proinde non mirum, vt ad beneficia solum tempore commissionis existentia extendatur. Vt autem hæc potestas conferendi beneficia, quæ vicarij solet concedi, plenius intelligatur, aliquæ sunt difficultates enodandæ.

8. Prima, an sufficienter hæc potestas censetur expressa per clausulam generalem, qua tuo vicario concederes liberam, vel plenam facultatem omnia administrandi, sicut tu ipse habes? Vera videtur pars affirmans. Nam clausula cum libera, & plena potestate, inducit mandatum speciale, vt tradit Bartol. communiter receptus, in leg. procurator. cui generaliter libera. ff. de procurator. & in leg. si procurator. C. eodem tit. Sed vicarius habens speciale mandatum prouidendi beneficia illa conferre potest vt notum est. Ergo etiam conferre potest habens administrationem cum libera.

Ceterum tenenda est pars negans cum Flamin. de resignat. libro nono, quæst. 7. num. 34. Garcia 5. part. de benefic. cap. 8. n. 118. Quia ex huiusmodi clausula solum inferitur, posse vicarium ea præstare, quæ ad rem Episcopatus administrationem pertinent non tamen inferitur, posse exercere ea quæ sunt meræ gratiæ, & donationis; qualia sunt: beneficiorum collationes, saltem vt vni potius, quam alteri conferantur. Neque enim in administratione etiam libera conceditur donandi potestas, vt notat rextus in dicto cap. fin. de officio vicarij. in 6. Adde hoc verum esse, esto vicarium constituetes, cum clausula vniuersali, vt omnia loco tui præstare possit, tametsi ea sint, quæ speciale mandatum requirunt. Nam si nihil in particulari exprimas, clausula illa habetur pro non adiecta, vt probat rextus in cap. qui ad agendum. de procur. lib. 6. & tradit Molina tract. 5. de inst. disp. 10. n. 9. At si aliquid exigens speciale mandatum exprimeres, & simul adderes omnia alia quæ speciale mandatum requirunt, eo ipso omnia illa concedis ex suprad. c. qui ad agendum, & notat Molin. supra Couarr. lib. 1. var. cap. 6. n. 3. Sbrocius de vicario Episcopi lib. 1. q. 6. §. n. 5. & 7. Garcia 5. part. de benefic. c. 8. n. 68. Quod intelligendum est, dummodo illa omnia generaliter expressa grauiora, vel maiora non sint specialiter expressis. Sbrocius n. 10. Garc. n. 69. & colligitur ex elem. 2. de procurat.

9. Secunda, & maior difficultas est, si vicarium constituetes cum clausula generali, vt omnia loco tui facere possit, esto speciale mandatum requirant, excepta suppressione beneficiorum, illorum vniõne, aut præsentatione, an ex vi huius exceptionis generali clausulæ appositæ habeat vicarius potestatem conferendi omnia beneficia, & reliqua omnia præstandi, quæ mandatum speciale requirunt? Latè, & eruditè hanc quæstionem disputat Couarr. lib. 2. var. cap. 5. a num. 4. sed præcipue n. 8. & 9. eius resolutionem approbat noster Molina tractat. 5. inst. disp. 10. num. 9. & mihi probanda videtur; nempe ex vi huius exceptionis non concedi vicario potestatem conferendi beneficia, neque aliquid aliud efficiendi speciale mandatum requirunt: si enim per clausulam illam generalem, qua omnia concedis vicario, quæ ipse potes, &c. non censetur concedere quæ speciale mandatum requirunt, nisi ea in particulari exprimas iure sic disponente, per exceptionem factam id concedere nequaquam potes: exceptio namque non ad ampliandam

concessionem, sed potius ad illius restrictionem apponitur, leg. 1. ff. de regul. iur. Quod si obicitur exceptionem firmat regulam in casibus non exceptis, leg. nam quod liquide. §. fin. ff. de pen. legat. & cap. 2. de coniugio leproso. Cum ergo sola suppressio beneficiorum, vel illorum vniõ potestati vicarij excludatur; si firma censetur concessio in reliquis casibus speciale mandatum requiritibus. Facile responderetur concedendo exceptionem firmat regulam in casibus non exceptis, comprehendens tamen sub concessione. Cum ergo iure sic disponente nullus casus speciale mandatum requirens sub illa concessione comprehendatur, nullus casus speciale mandatum requirens firmatus manebit ex tali exceptione. Quod si iustes, ergo superflue, & inutiliter est facta illa exceptio; si quidem in concessione comprehendens non erat. Respondeo speciatim iuris rigore id verum esse. At quia non omnis callet iuris dispositionem, & in litterali verborum (sensu exceptio illa comprehendens erat, ideo dici potest non esse superflue, & inutiliter exceptionem factam. Couarr. dict. c. 5. n. 9. circa finem.

10. Tertia difficultas est, an ex facultate concessa vicario conferendi beneficia quomodocumque vacauerint, possit ipse admittere resignationes beneficiorum, illaque beneficia conferre? Crederem id fieri posse. Nam resignatio solum expulsiua fieri coram superiore potente beneficium resignatum conferre, Gloss. in clem. unica de renuntiat. verbo manibus. Cum autem supra dictus vicarius hanc habeat facultatem, poterit beneficiorum resignationem admittere.

11. At econtra ex facultate concessa vicario admittendi resignationes absolutæ, & simpliciter factas, non inferitur potestatem habere beneficia resignata conferendi. Quia est actus omnino separatus, neque cura resignatione connexus; sic relato Rebuff. in addit. ad reg. 13. Cancell. verbo aut vicarius partium, vers. item vicarius Episcopi & tit. de forma vicarij. n. 105. docet Barbosa dicta alleg. 54. n. 68. Neque obstat impotentem beneficia conferre incapacem esse admittendæ resignationis. Quia intelligi debet incapacem esse ex se, & iure proprio, secus si ei spectante committatur.

12. Rursus neque ex facultate concessa admittendi resignationes simpliciter factas inferitur potestatem habere beneficia resignata conferendi, quia sunt resignationes conditionales quorum approbatio est virtualis beneficiorum collatio ipsi permittantibus facta, sic Rebuff. præxi benefic. de forma vicarij. n. 104. Garcia 5. p. de benefic. c. 8. n. 110.

13. Quarta difficultas est, an concessa vicario facultate approbandi, seu admittendi resignationes ex causa permutationis, datam esse facultatem beneficia resignata conferendi? Negat Rebuff. præxi benefic. tit. de forma vicarij. n. 104. & 106. August. Barbosa 3. part. allegat. 54. num. 68. Stapili. de literis gratiæ. tit. de variis modis vacat. §. resignationis. modus. a. n. 23. Roman. concil. 330. n. 5. vbi Horatius Mandol. in 2. Felin. in cap. auditus. numer. 3. de præscriptionib. Mozeri potest, quia aliud est conferre beneficia permutantibus, aliud mittere permutationem. Ergo optime potest dari facultas ad permutationem admittendam, quin detur ab beneficia permutata conferenda.

Alij econtra (quod mihi probabilis apparet) affirmant ex facultate concessa approbandi resignationes ex causa permutationis, datam esse facultatem beneficia resignata conferendi: sic Dominic. in cap. fin. de officio vicarij in 6. n. 10. Azor. 2. part. inst. moral. lib. 3. cap. 44. §. 6. Garcia 5. part. de benefic. c. 8. §. 1. & segg. & alij apud ipsos. Ratio est, quia esto conferre beneficia permutantibus distinguatur ab approbatione permutationis: at ita illi est connexum, vt necessario approbans permutationem obligatus sit beneficia permutantibus conferre, quia sub illa conditione permutatio fit. Ergo concessa facultate approbandi permutationem, conceditur facultas beneficia permutantibus conferendi: & hoc probat stylus communiter obseruatus, vt eodem tempore, & eodem contextu, quo admittuntur resignationes ex causa permutationis, & ipsa beneficia resignata permutantibus conferantur.

14. Quinta difficultas est de beneficiis deuolutis, an inquam hæc conferri à vicario possint ex facultate concessa omnia ad Episcopum collationem pertinentia conferendi? Deponendum est conferri posse. Quia ea beneficia Episcopus confert iure ordinario, & communi, ob negligentiam collatorum inferiorum. Ergo transit illa potestas in vicarium, præcipue cum late explicanda sit: & ita tenet relato Paulino, & Rebuff. Azor. 2. part. institut. moral. lib. 3. cap. 44. quæst. 2. August. Barbosa 3. part. allegat. 54. num. 62. Excipie, nisi beneficia sint deuoluta ad Episcopum, tanquam sedis Apostolicæ delegatum, vt contingit ob negligentiam regularum prælatorum, clem. 1. de supplenda negligent. prælatorum. Quia tunc non iure ordinario, sed delegato competit. Non igitur generalis potestas conferendi beneficia ad horum collationem extenditur; sic Azor. & Barbosa supra. Quod à fortiori procedit quoad collatio beneficiorum competit Episcopo iure speciali, aut privilegio. Quia hæc aliis communicari non potest. Sic relati doctores.

15. Sexta difficultas, an ex facultate absoluta conferendi be-

beneficia, quæ ad Episcopatum pertinent, possit vicarius electiones, & præsentationes beneficiorum Episcopo competentes facere? Negat alios referens Garcia 5. par. de benef. cap. 8. num. 83. Quia aliud est conferre, & aliud præsentare, seu eligere, ut manifestè probat textus in cap. cum in illis. 16. §. cum autem, de prebendis. in 6. ibi, cum autem inter collationem, institutionem, & præsentationem differentia magna esse noscatur. Ergo sub potestate conferendi non comprehenditur potestas eligendi, & præsentandi.

Cæterum probabilis censeo sub hac potestate absoluta conferendi, & potestatem eligendi, & præsentandi comprehendendi. Nam licet collatio, præsentatio, electio, & institutio distinguantur, neque sub verbo collationis illi prouisionis modi comprehenduntur. At hoc intelligendum est (ut bene notat Gonzalez reg. 8. Cancell. gloss. 16. à num. 8.) in mandatis ambrosiis, quæque restantur sunt, de quibus loquitur textus in cap. cum in illis. sed non in mandatis, & facultatibus ordinariis, quæ latissimam habere debent significationem, qualis hæc potestas est: in his enim sub verbo conferendi omnes prouisionis modi claudi debent, ut satis colligitur ex toto tit. vi. Ecclesiæ. benef. sine diminut. conf. rati. & ex elem. unica iuncta gloss. verbo conferantur. in fin. de reum form. 2. & ex aliis adductis à Gonzalez supra, & in præsentati docet Lambertini. de iure patronat. 1. p. lib. 2. q. 4. artic. 4. Azot. par. instit. moral. lib. 3. c. 44. §. 10. Hinc fit posse vicarium ex supra dicta facultate conferre commendatam vel est proprii beneficii collatio, vel quid minus illa, sic Rebuff. prax. benef. par. tit. forma vicariatus. num. 119. Azot. 2. p. instit. mor. lib. 3. cap. 44. §. 10. Barbosa 3. p. alleg. 54. num. 64. Et hæc à fortiori procedunt, si sub verbo prouidendi fuerit data vicario potestas. Quia ut optime probat Gonzalez supra gloss. 17. hoc verbum latiorum habet significationem, omneque quod modos prouisionis propriis sine comprehendit.

7. Septima difficultas est de loco, in quo possit vicarius hanc potestatem exercere, an inquam extra diocesim possit? Negat plures. Quia iurisdicção vicarij in hac parte est delegata. Sed delegatus inferioris à principe nequit extra territorium delegantis iurisdicçãoem exercere, ut tradit Bart. in leg. 1. C. de summa triuit. num. 40. & leg. 1. num. 2. ff. de officio proconsulis. & ibi Bald. & alij relati à Garcia & Sanchez, & alij statim referendi. Et videtur probare textus in leg. 2. ff. de officio proconsulis. ibi. omnes proconsules statim quod urbem egressi fuerint, habent iurisdicçãoem, non tamen contentiofam, ut eis manumittitur: apud legatum vero proconsulis neque manumittere potest, quia non habet iurisdicçãoem ealem. Cum ergo vicarius iurisdicçãoem in conferendis beneficiis habeat, non à principe, sed ab Episcopo, sicut legatus à proconsule, extra diocesim conferre beneficia non poterit: sic Baldus in dicta leg. 1. n. 1. Francus c. fin. n. 3. de officio vicarij. in 6. Barbarius c. noui. de officio legati n. 17. Anallat. German. de indultis Cardin. §. ceteri quoad n. 88. licet n. 89. dicat contrarium esse æquum.

Verum tenendum omnino est posse vicarium hanc potestatem extra diocesim exercere, sicuti potest Episcopus: ideo namque Episcopo conceditur iurisdicçãoem voluntarie exercitium extra propriam diocesim, quia ratione huius exercitij nullam Episcopo illius diocesis irrogat iniuriam: sed eadem potestas ratio militat in eius vicario: neque enim exercitium vicarij aliud est ab exercitio Episcopi, neque magis præiudicabile. Ergo concessa Episcopo potestate exercendi iurisdicçãoem voluntariam extra diocesim, & vicario concedenda est: sic tradunt alios plures referentes Conattum. lib. 3. var. cap. 20. num. 8. Thom. Sanchez. lib. 3. de matr. disp. 3. num. 2. Gonzalez gloss. 62. num. 3. Azotius lib. 3. cap. 44. §. 10. & 1. b. c. 25. §. 12. Garcia 5. p. de benef. c. 8. n. 126. August. Barbol. 3. p. de potest. Episc. alleg. 54. num. 64.

Ad leg. 2. in contrarium adductam facilis est solutio. Concedimus namque legatum proconsulis non habere iurisdicçãoem à puncto quo proconsul urbem egressus fuerit, neque intra, neque extra prouinciam, quia prouinciam legatio facit ingressus, ut probat textus in leg. obseruare. §. post hac ff. de officio proconsulis. Ingresso proconsule in prouinciam, optime poterit eius legatus extra prouinciam iurisdicçãoem voluntariam exercere, sicut ipse proconsul. Cum ergo Episcopus post captam Episcopatus possessionem designare vicarium possit, & iurisdicçãoem illi committere conferendi beneficia, poterit extra prouinciam existentis illa conferre.

17. Supradicta doctrina extendenda est non solum ad collationem rigorosam, sed etiam ad institutionem, & confirmationem. Nam cito necessarium sit vicario aptitudinem præsentari, & electi cognoscere, ut legitime institutionem, & confirmationem facere possit. c. fin. de elect. in 6. At quia hæc cognitio extradiocialis esse potest, ideo institutio, & confirmatio, sicut & collatio beneficiorum, extra diocesim fieri potest. Gonzalez gloss. 62. n. 8. Garcia 5. par. de benef. c. 8. n. 142.

Octaua difficultas: quibus à vicario sint beneficia conferenda, an inquam possit vicarius vel eius substitutus Episcopo aliis habili, aut vicario substituenti beneficia conferre.

Præmitto ex communi sententia vicarium non posse alium vicarium designare, aliis daretur processus sine termino, & probat expressè textus in cap. clericos. de officio vicarij: & tradit Glossa communiter recepta in c. 1. eodem tit. in 6. verbo ipsius. Bene tamen potest ad breue tempus causa iusta intercedente, infirmitatis, absentia, alteriusve impedimenti vices suas in totum alteri committere, iure, & consuetudine sic disponente. Hi autem vicarij substituti ex eodem tribunali cum substituentem iudicant, & eodem modo indices sunt ordinarij, ut tradit Glossa clement. 1. de Regulari. verbo locum aliorum. Maranta de ord. iudic. 4. part. disp. 5. n. 22. quos refert, & sequitur Molina tract. 5. de inst. disp. 10. num. 7. consentit Azot. 2. part. inst. moral. lib. 3. cap. 43. quæst. 3. Garcia 5. par. de benef. cap. 8. n. 150. Vetum est pro libito non possit vicarius alium vicarium constituere, potest tamen partem iurisdicçãois committere. Tum quia delegatus ad vniuersitatem causarum, vnam vel alteram causam subdelegare potest, ut multis comprobatur Thom. Sanchez lib. 3. disp. 31. à num. 2. idque admittit Basilius Legion. saltem ex consuetudine recepta, lib. 5. de matr. disp. 26. num. 12. Tum quia vicarius non tam est delegatus Episcopi, quam ordinarius ipsius, vnamque cum illo petitionam repræsentat. Sed an inter huiusmodi causas, quas vicarius alteri delegare potest, comprehendatur beneficiorum collatio, constat ex dictis in hoc puncto. Qui enim qualitatem vicariatus generalis expulsiua pro commissione facultatis beneficii beneficia, consequenter affirmate debent non posse vicarium pro libito hanc potestatem alteri committere, cum non possit vicarium generalem pro libito constituere. At cum nobis placuerit vicario foraneo facultatem conferendi beneficia illius partis diocesis, in qua est iudex committi posse: affirmamus ibidem posse vicarium illam dimidiatam potestatem illi communicare, cum possit hunc vicarium ipse pro libito constituere, iis postis.

19. Dicendum est, nequaquam posse vicarium designatum ab Episcopo sive ab ipso vicario illis in casibus, in quibus vicarium designate potest, beneficia Episcopo aliis habili, vel ipsi vicario designati conferre. Quia vique vicarius cum Episcopo idem tribunal constituent, eaque de causa à vicario negligente prouidere beneficia, vel inhabili prouidente, ad Episcopum non fit deuolucio. cap. 2. de consuetud. in 6. & cap. Remana. de appellacion. eodem lib. Ergo cum Episcopus sibi ipsi prouidere beneficium non possit: quia inter danem, & accipientem necessaria debet esse distinctio. cap. fin. de instit. & cap. p. r. nostrum. de iure patronat. neque vicarius, qui eadem persona cum Episcopo reputatur, ei prouidere beneficium potest: sic Rebuff. in praxi benef. tit. de forma vicariatus. num. 82. Sbrocius lib. 2. de vicario Episc. q. 91. & 92. Azot. 2. p. lib. 3. c. 44. §. 15. Garcia 5. p. de benef. c. 8. n. 143.

Verum hæc ratio solum probat vicarium generalem Episcopi, cui potestas conferendi beneficia simul cum vicariatus designatione data sit, non posse beneficia Episcopo conferre. At non probat, si vicario data sit potestas conferendi beneficia forsim à vicariatu, ut vere dari potest, non posse beneficia Episcopo conferre: quia eo casu non censetur idem sibi ipsi beneficium prouidere, cum vicarius procedat ut delegatus, c. si compromissarius. de elect. in 6. Atque ita posse talem vicarium Episcopo beneficia conferre docuit Garcia 5. p. de benef. c. 8. n. 144.

Sed contrarium omnino dicendum est; nam esto illo casu vicariatus procedat ut delegatus, cum hæc delegata potestas ab Episcopo proueniat, si virtute illius possit Episcopus beneficium acquirere, ipse sibi conferretur beneficium prouidere, quod alienum est ab vtu Ecclesiæ. Non enim prouisio beneficij à beneficiario ortum habere potest, ne locus ambitioni deat. Si autem Episcopus designaret vicarium, illum designaret cum potestate substituendi alium vicarium, addita clausula, quem nos vicarium nunc, prout ex tunc, cum eadem potestate substituimus, credidem talem substitutum posse non Episcopo, sed vicario substituenti beneficia conferre. Quia illo casu non accepit substitutus potestatem à primo vicario, sed ab Episcopo. Vicarius namque designatus solum exercet nudum ministerium, & exercitium nominationis, non confert facultatem. Ergo sicut ipse vicarius ab Episcopo prouideri de beneficio potest, etiam potest prouideri à substituto, quia ex facultate ab Episcopo accepta confert: sic alijs relatis, Garcia 5. p. de benef. c. 8. n. 145.

PUNCTVM XXXI.

De litteris apostolicis pro beneficiis vacantibus, & de potestate executoris illarum.

Cum Pontifex medijs suis litteris Pontificiis vocatis scriptis, beneficia prouideat, & ad illorum prouisionem executores indices designet: videndum est, quæ litteræ sint, & quæ executorum potestas, & quæ ad eorum processum requirantur.